

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

2. His miserijs domari superbiam humanam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45701

sue quo factum est nihil. Quare fames, sitis, morbi, mortes, mala sunt, quia nos affligunt; hæc autem mala ipsi accersuimus, dum deliquimus; in pœnam autem à DEO immissa, bona sunt, quia à iustitia sunt, & puniant præuaricatores.

Hoc semper nobis in animo debet esse, quoties morbo ten-
tamur. Morbi enim sânt fructus peccati. Quibusdam profugis
numquam demuntur compedes; ne iterum fugiant. Fugimus à
Deo, eapropter iniecti sunt nobis morbi tamquam compedes. Et
reliqua mala nos commonent, ne maiora mala mereamur. Mira-
bili hoc providentia Dei accidit, hoc enim pacto superbia nostra
deprimitur, & cristæ, quas in calum erigimus, in terram incli-
nantur. *Anaxarchus cognomento Eudamonicus ridebat Alexandrum,*

*quòd se ipsum DEVM faceret. Cùm autem aliquando in morbum
incidisset Alexander, & ei medicus sorbitionem imperaret fieri, ridens
Anaxarchus: At nostro Deo (inquit) in cochlearia sorbitione spes est.*

Quemadmodum igitur fortunæ favor, & res bene feliciterque
gestæ Alexandro occasio fuerunt, vt se Deum esse arbitraretur;
ita vicissim vitæ humanæ miseriæ atque corporis infirmitas caus-
sa fuerunt, vt nihil de se diuinum somniaret. Est is hominibus
agnatus morbus, vt facillè credant, quando ijs dicitur, *eritis sicut*

Dij. Huic morbo præstans remedium est inualitudo, & calami-
tates, quæ homines in dies circumueniunt, ex illis enim agno-
scunt suam fragilitatem. Admonentur siquidem, ne se Deos esse
fingant, nullis malis obnoxios. Hinc & ille videns dixit: *Bo-*

num mihi, quia humiliasti me; vt discam iustificationes tuas. Ex qua
humanæ humilitatis cogitatione, etiam regius ille adolescens
coepit cristas demittere, & animum ad altiora eleuare, de quo,
apud S. Damascenum, hæc leguntur, nimirum Iosaphat Auenniri

Indiæ regis filio, qui diu, ne in Christianos, aut religionem Chri-
stianam incideret, inclusus in palatio, tandem foras exeundi im-
petrauit à patre potestatem. *Is autem, & quicum eo erant, sum-
mopere mandauit, vt curarent, ne quid iniucundi obuiam haberet:*

*verùm quidquid pulchrum & amœnum ac incundum esset, ipsi osten-
derent; choreasq; in vijs agitarent, suauissimisq; cantionibus operam
darent, ac varia spectacula constituerent: vt ipse mentem his rebus oc-
cuparet atque oblectaret. Cùm igitur regis filius ad hunc modum fo-*

II.

Aelian. :
cap. 37.

Gen. 3. 5.

Psal. 118. 73.

S. Io. Dama-
scen. de reb.
gestis SS.
Barlaam &
Iosaphat,
cap. 5.

ras

ras crebrò progredetur, quadam die, ministrorum obliuione factum est, ut duos viros perspiceret, quorum alter leprâ, alter cecitate laborabat. Quos conspicatus, atque animi mœstiriâ affectus, ab ijs qui secum erant, quinam hi essent, & quodnam graue hoc spectaculum esset, percontatus est: illi autem, cùm id, quod in ipsius aspectum venerat, occultare non possent, has humanas calamitates esse responderunt, qua ex corrupta materia, & corpore vitiosis humoribus pleno, mortalibus contingere solent. Tum ille: Cunctisne hominibus hec accidere consueverunt? Non cunctis, inquit illi, verùm ijs dumtaxat, quorum valetudo propter improbos humores deprauata sit. Rursum igitur sciscitari perrexit adolescens: Si non omnes homines in has calamitates incidere consueverunt, sed quidam dumtaxat, exploratumne est, quinam sint, quos malorum acerbitates acceptura sint; an contra citra ullam distinctionem atque ex improviso constantur? Et quis tandem hominum, responderunt illi, futura perspicere, ac perfectè intelligere queat? Hoc enim humana natura captum excedit, ac solis immortalibus Dijs attributum est. Hic percontandi quidem finem fecit regis filius: verùm ex huiusmodi spectaculo dolorem animo cepit, reiç, nonitate ita affectus est, ut oris ipsius forma immutaretur. Rursum autem foras progrediens, in capularem quemdam senem incidit, rugata facie, fractis ac dissolutis tibys, curuo corpore, capite prorsus cano, qui præterea dentibus carebat, atque concisum quiddam & interruptum loquebatur. Stupore itaque correptus, cùm hominem eum propiùs ad se adduci iussisset, eos, qui tum aderant, interrogabat: Ecquidnam tam insolens spectaculum esses? Illi autem dixerunt: Hic atate valde pronectus, ac paulatim decidentibus ipsi viribus, membrisç, imbecillitatem contrahentibus, ad hanc, quam cernis, aruonnam peruenit. Et quisnam, inquit ille, ipsius finis est? Nihil aliud, inquit illi, quàm mors ipsum excipiet. Omnibusne hominibus, inquit ille, hoc propositum est, an quibusdam dumtaxat contingit? Responderunt illi: Nisi mors anteuertens aliquem hinc abducat, fieri non potest, quin temporis progressu status huiusce periculum non faciat. Tum adolescens: Quoto anno hoc cuiquam contingit? atque prorsusne mori necesse est, neque ars vlla est, quâ mortem effugiamus, atque in hanc calamitatem minimè incidamus? Dicunt ei: Octogesimo, aut centesimo anno ad hanc senectutem homines perueniunt, ac deinde moriuntur: nec aliter fieri potest.

Debitum.

Debitum enim naturale mors est, hominibus ab initio impositum: neque ulla ratione ipsius aduentus vitari potest. Hac omnia, ut sagax ille ac prudens adolescens audivit atque intellexit, intimo corde ingemiscens, dixit: Acerba hac vita est, atque omni dolore ac maestitia plena, si res ita se habet. Et quonam modo quispiam in incerta mortis expectatione, cuius aduentus non modo vitari non potest, sed etiam, ut dixistis, incertus est, securo animo erit? Abijtq; hac secum voluens, atque assidue considerans, mortisq; memoriam identidem animo repetens, ac deinceps in doloribus animiq; consternatione vivens atque in perpetuo morore degens. Atque apud se dicebat: Ergone mors me aliquando corripiet? Et quisnam erit qui me post mortem meminerit, cum tempus omnia obliuione contriuerit? Num praterea morte functus in nihilum dissoluatur; an contra altera quadam vita est. & alter mundus? Hac & his similia perpetuo cogitans, pallore conficiebatur. Nempe ea indoles erat, ut res suis momentis ponderaret: quo ingenio voluit omnes homines esse hominum Moderator, ut, naturæ suæ imbecillitate considerata, supercilium discerent ponere.

Superbit homo tot miserijs vndique circumuallatus: quas cogitationes habuisset, si ipse, tamquam rupes immobilis, inter circumlatrantes vndas sterisset inconcussus? Oriuntur, & occidunt sidera: nascuntur, & denascuntur elementa: Lapides quoque & saxa finduntur, suamque patiuntur senectutem: plantæ virescunt, & arescunt: animalia cetera omnia gignuntur, & moriuntur; quid de se ipso sensisset homo, si immortalis fuisset? in quantum intumuisset? Vanitas vanitatum, dixit Ecclesiastes, & omnia vanitas. Itaque quia vniuersitatis quidam veluti finis est homo, vel Philosopho teste, isq; à fine suo deflexit, qui erat Deus, omnis creatura vanitati subiecta est, propter ipsum quodammodo, ipse verò non solum vanitati similis factus, sed etiam vniuersa vanitas (si viuens, multò magis mortuus, inquit S. Hieronymus) omnium namque rerum in se gradus comprehendit. Nam subit iniurias corruptibilitatis, ut res inanimatæ; necessitatem nutritionis, accretionis, decretionis, mortis cum viuentibus; sensibilibus affectionum, & patibilium alterationem qualitatum, cum sentientibus; alternationem cogitationum, voluntatum, studiorum, consiliorum cum Angelis; at insuper peccatorum, quæ ne-

III.

Eccl. 1. 2.
Aristot. 2.
Phyl. 100. 25.
Rom. 8. 20.
Psal. 143. 3.
Psal. 38. 6.

C

fanda